

PODSTICANJE IMAGINACIJE KAO DELA INTRAPERSONALNE DAROVITOSTI U NASTAVI SRPSKOGA JEZIKA

Sažetak: U ovom radu donose se četiri metodičke aplikacije osmišljene sa ciljem podsticanja imaginacije kao dela intrapersonalne darovitosti u nastavi srpskoga jezika na više obrazovnih nivoa. Budući da se imaginacija posmatra kao misaona kreativna sposobnost da se u procesu razmišljanja stvori dovoljno jasna predstava o oblicima, karakteristikama i drugim svojstvima neke stvari, odnosa među stvarima, ili odnosa među ljudima, koji tek treba da nastanu, vrlo pogodno tlo za njeno manifestovanje jesu produkti pismenog izražavanje učenika i studenata. Za osnovnoškolsku nastavu iskoristivi su stoga zadaci koji podrazumevaju zapisivanje ličnih razmišljanja na neobične teme, ili asocijacija na retko upotrebljivanje reči. U radu sa učenicima srednjih škola mogu se primeniti zadaci poput pisanja dnevnika i/ili pismenih vežbi sa primenom fokalizacije. Studente treba ohrabrivati na nezavisne projekte, koje daroviti kreiraju prema vlastitim ciljevima, potrebama i sposobnostima.

Ključne reči: daroviti, imaginacija, metodičke aplikacije, nastava srpskoga jezika, pismeno izražavanje.

Uvod

Teorija višestruke inteligencije podrazumeva da inteligencija nije posebna osobina ljudskog uma, nego da je svako ljudsko biće obdareno sa nekoliko vrsta inteligencije, od kojih se svaka može negovati i razvijati na različite načine. Prema Gardneru, postoji sedam osnovnih inteligencija koje se mogu povezati s njihovim neurološkim podlogama: verbalno-lingvistička inteligencija (osetljivost na izgovorene i napisane reči i sposobnost usvajanja jezika), logičko-matematička inteligencija (sposobnost analiziranja problema – logički i naučno), muzička inteligencija (veština izvedbe i razumevanja muzike), telesno/kinestetička inteligencija (plesaći, umetnici), vizualno/prostorna inteligencija (specifična za pilote, grafičke dizajnere i arhitekta), interpersonalna inteligencija (razumevanje i odnos prema drugim ljudima), intrapersonalna inteligencija (sposobnost razumevanja samog sebe) i naturalistička (razumevanje prirode) – isp. Gardner (1993), Moro (2013: 335–337). Izazov je pronaći načine pomoću kojih bi se razvila svaka inteligencija pojedinačno i uvesti različite načine učenja (u sve obrazovne nivoe) koji odgovaraju svakoj osobi pojedinačno.

Mogućnosti implementacije teorije višestruke inteligencije u nastavi jezika su različite: mogu se dodati interdisciplinarni elementi u nastavne jedinice, može se saradivati s drugim nastavnicima u školi ili društvenoj zajednici (to podrazumeva da se podstiče timski rad i akcentuje korelacija s drugim nastavnim predmetima),

---

¹ ivanacurcin@yahoo.com

učenicima i studentima se mogu ponuditi različite mogućnosti za izradu projekata. Isto tako, „učenike/studente treba pustiti da koriste svoju maštu, dajući im slobodu izražavanja pri izradi svakodnevnih zadataka” (Moro, 2013: 339). Model višestruke inteligencije se može ugraditi u izradi grupnih zadataka, s ciljem da svaki učenik pokaže sve veštine i znanja, a u nastavu se može uključiti šira kulturna zajednica... Rečju, upotrebom različitih aktivnosti, metoda i oblika rada koji odgovaraju različitim tipovima inteligencije postižu se maksimalni rezultati u nastavnom procesu (Radovanović, 2012: 130), a „koristeći metodu višestruke inteligencije, svaki nastavnik dobiva mogućnost kreativnog izražavanja i pripreme učenika za bolju budućnost” (Moro, 2013: 340).

U ovom radu posebnu pažnju posvetićemo intrapersonalnoj inteligenciji, koju obeležava razumevanje samoga sebe, vlastitih misli i osećaja; fokusiramo se ka intrapersonalnoj darovitosti koja se vidi u boljem razumevanju sebe i svojih potreba. Osobe kod kojih dominira intrapersonalna inteligencija jako dobro poznaju sami sebe i svesni su svojih vrlina, ali i mana, te svojih slabosti, znaju kako postići ciljeve koje su zadali. Ovakve osobe imaju razvijen unutrašnji svet, vrlo su nezavisne, razumeju svoje emocije, vole mir i tišinu, često sanjare, žele da se istaknu i budu drugačiji od ostalih. Osobe s razvijenom ovom vrstom inteligencije imaju bolju spoznaju o sebi i izraženije razumevanje svojih potreba, ali i svojih sposobnosti i osobina ličnosti. Iskazuju veliku upornost u onome čime se bave. Svesniji su svojih osećanja i mogu bolje da razumeju sebe nego što to drugi mogu. Sposobni su da zacrtaju lične ciljeve, razmišljaju o svojim iskustvima i uče na njima. Koriste mnoštvo prilika da provode više vremena u razmišljanju o onome što se dogodilo i o naučenom, skloni su individualnim promišljanjima o tome kako se došlo do određenog rešenja, bave se samoprocenom ličnih ili grupnih ciljeva, te određivanjem sopstvenog stila učenja.

Jedan od pokazatelja intrapersonalne darovitosti je i razvijena imaginacija. U ovom radu stoga razmatramo mogućnosti podsticanja imaginacije (kao dela intrapersonalne darovitosti) i to u nastavi srpskoga jezika na više obrazovnih nivoa. Budući da se imaginacija posmatra kao misaona kreativna sposobnost da se u procesu razmišljanja stvori dovoljno jasna predstava o oblicima, karakteristikama i drugim svojstvima neke stvari, odnosa među stvarima, ili odnosa među ljudima, koji tek treba da nastanu, vrlo pogodno tlo za njeno manifestovanje u nastavi srpskoga jezika jesu produkti pismenog izražavanja učenika i studenata. Sa ciljem podsticanja imaginacije predlažemo četiri kratke metodičke aplikacije.

Podsticanje imaginacije u nastavi srpskoga jezika u osnovnoj školi

Za osnovnoškolsku nastavu iskoristivi su u smislu podsticanja imaginacije zadaci koji podrazumevaju zapisivanje razmišljanja učenika na neobične teme, ili asocijacija na retko upotrebljivane reči. *Test asocijacija* može da posluži za procenjivanje znanja iz pojedinih nastavnih oblasti (Лазаревић, 1999: 37; Ђорђевић, 2015: 71–82), za podsticanje verbalne produkcije, a kontrolisane kontinuirane asocijacije mogu se koristiti za usmeravanje učenika ka predmetu istraživanja (kao priprema za učenje). Nizanje asocijacija na odabrani pojam iz nastavnog predmeta

omogućava slobodno i fluentno odgovaranje. Takođe, ovaj *test* može se koristiti za evaluaciju nastavnog rada i učeničkih postignuća budući da „priroda odgovora u asocijacijama zavisi od upoznatosti subjekta s oblašću iz koje je dati pojam” (Woodworth, 1959). Na asocijacijama zasnivaju se i mape uma (što je u domenu kreativne nastave), koje su pogodne za časove sintetizacije i sistematizacije.

Test asocijacija može se upotrebiti u starijim razredima osnovne škole sa dvostrukim ciljem: 1. podsticanja imaginacije, 2. bogaćenja rečnika. U pripremnom ili motivacionom razgovoru na početku školskog časa nastavnik može od učenika zahtevati da produkuju asocijacije (ono što im prvo, „padne na pamet”) u vezi sa retko upotrebljivanim (arhaičnim, dijalekatskim i dr.) rečima koje je nastavnik prethodno odabrao. U tu svrhu nastavnik se može koristiti sekundarnom literaturom, kao što je Ćirkovićev *Поле ти децје: подсетник старих речи и заборављених израза* (2012), odakle može ekscerpirati reči poput: *abadžija* (zanatlija koji izrađuje platnene pantalone, prsluke i slično), *adet* (običaj, navika, nasleđeno pravilo), *volšeban* (tajanstven), *zorli* (težak, teretan, mučan); *kumst* (veština, umeće, mudrost, tajna), *polza* (korist), *plajvaz* (pisaljka, olovka); *tinta* (mastilo) i dr.²

Iz asocijativnog materijala nastavnika može da uvidi akumulirana znanja iz školske strukture i životnih iskustva učenika. Ovakav način rada oslobođen je ocenjivanja a zasnovan na slobodnom izražavanju učenika. Polazne draži-reči ali i dobijeni asocijativni materijal učenici treba da upotrebe u pismenim sastavima koje će individualno osmišljavati. Od darovitih učenika možemo očekivati veći broj produkovanih asocijacija, kao i maštovite tekstove koji će sadržati polazne draži-reči u novom značenju i kontekstu. To može biti polazište za naredni rad (gramatička vežbanja na učeničkim tekstovima i/ili obradu gramatičke partije iz leksikologije), ali i dobar motivacioni podstrek za obradu kakvog književnog teksta zasićenog arhaizmima, istorizmima, dijalektizmima. U završnom delu časa, osmišljena aplikacija može poprimiti oblik igre. Učenik-voditelj priprema neobične reči ili reči koje igrači retko susreću u govoru (*vetropir, dobrotvor, kijamet*). Igrači pažljivo slušaju reči i instrukciju sledećeg tipa: *Ako mislite da reč označava ime neke stvari ili živog bića, opišite kako izgleda ta stvar ili to biće. Ako nikada niste čuli tu reč, kažite na šta vas ona podseća*. Pobjednik je onaj igrač koji ima najviše raznorodnih i raznovrsnih odgovora. Od izjava igrača pravi se zajednički tekst.

Nastavnici su stalno u potrazi za novim, svežim i podsticajnim temama za školske i domaće pismene zadatke. Te teme bi trebalo da se baziraju na onim predmetima koji za učenike predstavljaju predmete najznačajnijih interesovanja, o kojima učenici maštaju i povodom kojih imaju šta da kažu drugima (isp. Илић, ²1998: 620). Nastavnik mora pažljivo i odgovorno raditi na formiranju tema. Mora nastojati tako da ih definiše „да активирају мисаоне, чулне и емотивне потенцијале ученика” (Смиљковић и Милинковић, ²2010: 148) i da ih odabere prema uzrastu učenika, a u skladu sa nastavnim planom i programom i opštim ciljevima nastave.

Sa ciljem podsticanja imaginacije, od učenika se može tražiti da zapisuju svoja razmišljanja na neobične teme. U tom smisli, u osnovnoškolskoj nastavnoj

---

² Vidi: Elektronski izvori.

praksi iskoristive su literarne teme-impulsi koje donosi Đani Rodari (1920–1980), italijanski pisac za decu, tvorac „Gramatike fantazije” (ital. Grammatica della fantasia), autor radova u kojima se afirmiše mašta, igra i humor (v. Марјановић и др., 1990). Pri razgrađivanju svog programa Rodari se, kao i drugi autori, suočio sa pitanjem motivisanja dece za izumevanje priča-bajki. Jedno od najvažnijih doprinosa na tom planu odnosi se na teme, od kojih zavisi jezička aktivnost učenika. Rodarijeve teme nastaju kao rezultat stvaralačkog čina: istraživanja i deformisanja jedne reči, slučajnog susreta dve reči, fantastične analize svakodnevice i običnih predmeta... To su tzv. *fantastične teme* koje su zasnovane na razvijanju fantastičnih slika pomoću:

(a) neobičnih skupina reči kroz čije se kombinacije javljaju neočekivana, šaljiva svojstva (nos-kašika i sl.);

(b) jednog elementa (prefiksa) koji rađa novu sliku kroz obogaćivanje reči,

(c) postavljanja fantastične hipoteze.

Tako bi teme koje podstiču imaginaciju bile teme o neobičnim ličnostima – *Stakleni čovek, Princ Sladoleđ, Gospođa Kašika...*; o fantastičnim pejzažima – *Pas sa ormarom, Tanjirić koji leti...*; fantastičnim predmetima – *nos-sijalica, kašikanos...* Teme mogu sadržati i fantastičnu hipotezu – „Šta bi bilo kad bi...?”, pri čemu se mogu sjedinjavati imenica i glagol, subjekat i predikat, ili subjekat ili atribut ili fantastični prefiks (kroz spajanje sa drugim, najčešće nekom „običnom rečju”, obogaćuje se i razvija nova slika: *maksićebe, superšibica, mininilski konj* itd.).

Podsticanje imaginacije u nastavi srpskoga jezika i književnosti u srednjoj školi

U radu sa učenicima srednjih škola mogu se primeniti zadaci poput pisanja dnevnika ili domaćih i školskih pismenih zadataka sa primenom fokalizacije. Pre no što razmotrimo konkretne primere primene fokalizacije u praksi, donosimo probrani osvrt na teorijska razmatranja problema fokalizacije.

Prezentovanje događaja uvek se dešava u okviru neke određene vizije, bez obzira da li se radi o izmišljenoj ili istinitoj priči. Zato moramo da odredimo tačku sa koje ćemo posmatrati, i da odredimo način na koji ćemo posmatrati. Takođe, moramo da izaberemo određeni ugao, bilo da se radi o istorijskim činjenicama koje su se stvarno desile ili o izmišljenim događajima. Na taj način pokušavamo da prikazemo ono što osoba vidi ili na neki drugi način percipira. U svim narativnim pozicijama mogu se izdvojiti dve funkcije koje je Žerar Ženet (Gerard Genette) označio sa dva različita pitanja: *Ko govori?* i *Ko vidi?* (prema Bal, 2000: 120). Pitanje *Ko govori?* podrazumeva glas koji u priči čujemo, bez obzira da li ga možemo identifikovati ili ne. Pitanje *Ko vidi?* podrazumeva ono što se u slikarstvu naziva *perspektiva*, a u filmu *tačka gledišta*. Pitanje *Ko vidi?* Ženet je doveo u vezu sa pojmom „fokalizacije”, tj. fokusiranja, koji kod njega označava *usmerenost pogleda sa određene tačke na predmet posmatranja*. Odnos između prezentovanih elemenata i vizije kroz koju su oni prezentovani predstavlja se terminom *fokalizacije* (prema lat. *focus* – žiža, žarište).

Fokalizacija je, dakle, odnos između vizije i onog što se vidi, onog što je uočeno. (Teorija pripovedanja upoznata je sa različitim terminima koji označavaju ovaj isti pojam o kome mi sada govorimo. Najaktuelniji je termin *perspektiva*, ili *pripovedačka perspektiva*. Takođe, koriste se i termini poput: *pripovedna situacija*, *pripovedačka tačka gledanja*, *pripovedni način*.) Ženet razlikuje tri osnovna vida fokalizacije: 1. nulta fokalizacija koja označava da se ne može odrediti perspektiva iz koje se vide događaji i likovi, 2. unutarnja fokalizacija koja označava da se priča izlaže iz jedne unutrašnje tačke, a to je obično iz svesti neke ličnosti, a može biti fiksirana, promenjiva ili višestruka, 3. spoljašnja (vanjska) fokalizacija – kada se priča iz jedne tačke koja je izvan ličnosti o kojima se priča kada se one vide izvan (Genette, 1983: 114–131; 1995: 83–86).

U teoriji M. Balove (Mieke Bal), fokalizacija je definisana kao „odnos između vizije i onoga što se vidi, uočenog” (Bal, 2000: 119). Sa druge strane, Balova kritikuje mogućnost postojanja nulte fokalizacije i pretpostavlja da u svakom pripovednom tekstu postoji fokalizator (Бузаџић, 2014: 91) – na taj način „zatvara vrata” objektivnosti u pripovednim tekstovima. Balova one dve vrste fokalizacija gde se spajaju dve instance (pripovedna i instanca fokalizacije), bilo unutar pripovednog sveta (u tekstovima pripovedanim iz prvog ugla) ili izvan njega (u tekstovima pripovedanim iz trećeg lica), zove *spoljašnjim*, a one gde su te dve instance razdvojene (tako da pripovedač postoji izvan pripovedanog sveta, a fokalizator unutar njega, što je moguće i u tekstu u prvom i u tekstu u trećem licu), zove *unutrašnjima*. Ovu podelu na spoljašnju i unutrašnju fokalizaciju, koja se temelji na položaju subjekta fokalizacije (onog ko gleda, oseća, misli) treba razlikovati od podele prema objektu fokalizacije (onog šta se gleda, oseća, misli). Ukratko, ona je polazeći od Ženetove teorije uvela pojmove *fokalizatora* i *fokalizovanog*.

Ovaj problem statusa spoljašnje fokalizacije pokušala je da reši Šlomit Rimon-Kenan (Shlomith Rimmon-Kenan), tako što je uvela dve paralelne klasifikacije: spoljašnja/unutrašnja fokalizacija, koja odgovara Ženetovoj podeli nulta/unutrašnja fokalizacija (Rimmon-Kenan, 2007). Ova podela se odnosi na stanovište sa kojeg se posmatra, a fokalizacija spolja/iznutra, koja se vezuje za način predstavljanja objekta fokalizacije. Na osnovu ovih teorija, zaključujemo da je uvođenjem pojma fokalizacije napravljena velika revolucija u pristupu i obradi književnog teksta. Mi smo se u ovom radu opredelili za podelu fokalizacije na tri tipa. 1. Prvi tip fokalizacije: obično ga predstavljaju klasični pripovedni tekst, jeste nefokalizovani pripovedni tekst ili drugim rečima pripovedni tekst s nultom fokalizacijom. Ova se fokalizacija odnosi na sveznajućeg pripovedača, koji u odnosu na događaje i likove priče može da zauzme unutrašnju i spoljašnju tačku gledišta. 2. U drugoj vrsti, unutrašnjoj fokalizaciji, pripovedač zna ono što zna i lik. 3. Spoljašnja fokalizacija je treći tip fokalizacije, u kojoj pripovedač opisuje likove kao da ih posmatra spolja, i ne meša se u njihov unutrašnji život. U ovom tipu fokalizacije junak deluje pored nas, a nama nikada nije dozvoljeno da upoznamo njegove misli i osećanja.

Od učenika u srednjoj školi, sa ciljem podsticanja imaginacije, možemo zahtevati da pišu svojevrstan dnevnik o srednjoškolskim danima (iz sopstvene

vizure), ali i iz vizure nekog drugog (majke, oca, najboljeg prijatelja, odeljenjskog starešine). Isto tako, na časovima posvećenim obnavljanju književnog gradiva mogu se od učenika zahtevati sva tri tipa fokalizacije u odnosu na obrađeno književno delo. Učenicima, pogotovo darovitim, treba dati zadatak da pišu (*pripovedaju*) iz ugla: 1. sveznajućeg pripovedača, 2. ili isti *dogadaj* može biti evociran više puta prema gledištu više likova (II tip fokalizacije), 3. učenici mogu da *pričaju* i „od spolja”.

Fokalizacija razvija imaginaciju, a interpretiranje poznatih sadržaja na novi originalan način su esencijalni u fokalizaciji. Da bi pričao priču iz drugog ugla, učenik mora najpre da se uživi u izabrani lik, pa tek onda da ispriča priču, a samim tim da stvori i svoju originalnu kreaciju. Preuzimanje karaktera različitih likova, stavljanje u nove nepoznate situacije kod učenika neguje saosećanje i toleranciju za tuđa osećanja i tačke gledišta. Fokalizacija omogućuje učenicima da se verbalno izraze, a da se pritom zabave, iskažu i stvaralački izraze na sebi svojstven način, odnosno, da priči daju svoj lični pečat i obeležje.

Umesto zaključka: osvrt na mogućnosti podsticanja imaginacije kod studenata strukovnih studija

Jednu od mogućnosti za podsticanje imaginacije kod studenata vidimo u ohrabriranju studenta na osmišljavanje nezavisnih projekata (koje daroviti kreiraju prema vlastitim ciljevima, potrebama i sposobnostima). Uloga nastavnika je u tom slučaju prvenstveno mentorska. Kada je reč o nastavi srpskoga jezika, na primer, na strukovnim studijama, studenti smera *Strukovni vaspitač* pohađaju časove predavanja i vežbi u trajanju od jednog semestra. Silabusom predmeta predviđeno je da treba ostvariti sledeće ciljeve: dobro poznavanje gramatičkog sistema srpskog jezika na svim jezičkim nivoima, na teorijskoj i praktičnoj ravni; kompetentna ovladanost pravopisom i osposobljenost za samostalne leksikološke, sintaksičke i ortografske analize tekstova, a po uspešnom završetku kursa od studenata se očekuje da: opisuju poreklo, razvoj i raslojavanja srpskog standardnog (književnog) jezika, kao i gramatičko-leksikografske instrumente za normiranje jezika i pravopisa; razlikuju sve jezičke nivoe i norme srpskog književnog jezika; primenjuju teorijska znanja za samostalnu leksikološku, sintaksičku i ortografsku analizu tekstova; upotrebljavaju standardni srpski jezik efikasno (u vaspitnoj grupi); vrednuju važnost stalnog usavršavanja iz jezika i pravopisa. Studenti imaju mnogo mogućnosti da osmisle samostalne projekte u domenu programskih sadržaja čija obrada treba da doprinese ostvarivanju postavljenih ciljeva i očekivanih ishoda kursa. Njihova imaginativnost ogledaće se tako: a) u kreiranju naziva projekta, b) formulisanju ciljeva projekata, c) koncipiranja rezimea i obrazloženja projekata, d) te promišljanja o promociji i distribuciji rezultata projekata. Izrada projekata podrazumeva i odabiranje saradnika, te kreiranje aktivnosti po radnim paketima. S druge strane, studente treba motivisati i na osmišljavanje jezičkih radionica, a njihova imaginacija ogledaće se u svakom segmentu ciklusa radionice: od utvrđivanja potreba za održavanjem radionice, preko dizajna ili razvoja programa radionice do izvođenja radionice i ocene uspešnosti radionice.

Literatura:

- Bal, M. (2000). *Naratologija*. Beograd: Narodna knjiga – Alfa.
- Gardner, H. (1993). *Multiple intelligences: The theory in practice*. New York: Basic Books.
- Genette, G. (1983). Tipovi fokalizacije i njihova postojanost. *Republika* 9, 114–131.
- Genette, G. (1995). Perspektiva i fokalizacija. *Reč* II/8, 83–86.
- Moro, D. (2013). Gardnerova teorija višestruke inteligencije i nastava engleskog jezika u osnovnim školama. *SVAROG* 7, 334–341.
- Radovanović, A. (2012). Implikacije teorije višestruke inteligencije u nastavi stranog jezika. *Inovacije u nastavi - časopis za savremenu nastavu* 25/2, 130–134.
- Rimon-Kenan, Sh. (2007). *Narativna proza : savremena poetika*. Beograd : Narodna knjiga – Alfa.
- Woodworth, R. (1959). *Eksperimentalna psihologija*. Beograd: Naučna knjiga ER.
- Ђорђевић, И. (2015). Употреба теста асоцијација, теста таблице атрибута појмова и теста дефиниција за унапређивање културе писменог изражавања ученика. *Синтеза – часопис за педагошке науке, књижевност и културу* 7, 71–82.
- Илић, П. (2019). *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси*. Нови Сад: Змај.
- Лазаревић, Д. (1999). *Од спонтаних ка научним појмовима: развој научних појмова кроз наставу и школско учење*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Марјановић, А. и др. (1990). *Дечје језичке игре*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Смиљковић, С. и Милинковић, М. (2010). *Методика наставе српског језика и књижевности*. Врање: Учитељски факултет и Ужице: Учитељски факултет.

Elektronski izvori:

- Бузацић, Нада (2014). Приповедни поступци у кратким причама ен бити, <www.ff.uns.ac.rs/studije/doktorske/uvid.../NadaBuzadzic_disertacija.pdf>, 20. 7. 2015, 88–103.
- Ђорђе В. Ђирковић (2012). Ђоле ти дечије: подсетник старих речи и заборављених израза <<http://www.simanovci.rs/ckalj/sremacki-recnik/>>, 18. 10. 2016.

Ivana Djordjević, PhD

Preschool Teacher Training College "Mihailo Palov", Vrsac

ENCOURAGING IMAGINATION AS A PART OF INTRAPERSONAL TALENT IN TEACHING SERBIAN LANGUAGE

Summary: In this paper will be four methodological applications made to encourage imagination as part of intrapersonal talent in teaching the Serbian language on the more educational levels. Since the imagination is seen as the creative power of thought that in the process of thinking create enough clear idea of the types, characteristics and other properties of things, relationships between things, or relationships between people, which has yet to occur, a very fertile ground for its manifestation are products of written expression of students. For primary school courses usable tasks which include writing

personal reflections on unusual topics, or associations on rare appropriation words. In working with high school students can be implement tasks like logging, or the students may be required to independently create text with the implementation of focalization. Students should be encouraged to independent projects that gifted create according to their own goals, needs and abilities.

Keywords: gifted, imaginative, methodical application, teaching the Serbian language, written expression.

